

3. Організація навчальної діяльності учнів на уроці. [Електронний ресурс]. URL: <http://ukrkniga.org.ua/ukrkniga-text/784/60/>
4. Проблемне навчання. [Електронний ресурс]. URL: <http://bukvar.su/pedagogika/103984-Problemnoe-obuchenie.html>

Прядун Софія Станіславівна,
*студентка 1 курсу магістратури, педагогічного факультету,
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

Науковий керівник.
Хом'як Ольга Анатоліївна,
*к. пед. наук, доцент кафедри теорії та методик початкової освіти
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ З ПОРУШЕННЯМ ЗОРУ В ІНКЛЮЗИВНОМУ СЕРЕДОВИЩІ НУШ

Проблема зниження гостроти зору у дітей є головною і актуальною. В процесі навчання інформацію з комп'ютерів, гаджетів, телефонів мозок дитини отримує через зоровий аналізатор. В результаті цього досить швидкими темпами розвивається короткозорість у дітей шкільного віку. Вже сьогодні дитяча короткозорість в країнах Азії є першою причиною інвалідизації нації. В Україні точної офіційної статистики щодо кількості людей з порушеннями зору немає. За не офіційними даними, – це приблизно 100 тисяч людей, з них понад 10 тисяч – діти. Причому, для нашої держави, проблема дитячої сліпоти та слабкозорості дуже актуальна, оскільки дитяча сліпота та слабкозорість посідає четверте місце серед основних причин інвалідизації дітей нашої країни.

Тому фахівці багатьох країн світу працюють над проблемою зміцнення здоров'я дітей з особливими освітніми потребами, відновлення їх працездатності, соціальної реабілітації, адаптації та активної участі у житті.

За останні роки проблему погіршення зору у дітей молодшого шкільного віку було висвітлено в різних працях: в галузі корекційної педагогіки (І. Садова); з точки зору фізичного розвитку та фізичної підготовки (О. Нагорна, Р. Азарян, В. Афанасьєв, Р. Батищева, Л. Коваль, Н. Крафець, Ю. Павлов); висвітлено динаміку і методику розвитку окремих фізичних якостей у дітей з вадами зору (Г. Бобков, В. Ковальов, В. Седнева). Багато праць присвячено вивченню інвалідності як тотального фактору, що призводить до істотного обмеження життєдіяльності дітей, сприяючи соціально-психологічній дезадаптації (В. Кондрашин, Л. Обухова, Л. Одинченко). Водночас поза увагою залишається індивідуальний підхід

педагогів до дітей молодшого шкільного віку зі зниженим зором, від якого залежить працездатність та ефективність трудової діяльності.

Досвід інтегрування дітей з порушеннями зору у масову школу виявляє кілька напрямів, за якими необхідно працювати.

1. Створення психологічного настрою сліпого учня (зі зниженим зором) на подолання труднощів.

2. Колектив учнів слід ознайомити з особливостями однокласника з порушеннями зору.

3. Необхідно створити доброзичливу обстановку і сформувати добре ставлення до такого учня [1].

Зір – одна з фізіологічних функцій сенсорної системи, за допомогою якої людина отримує 80-90% інформації про навколишній світ. Ця інформація необхідна не лише для повноцінного існування та орієнтування людини, але й для естетичного сприйняття світу.

За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я щороку кількість сліпих у світі зростає на 1 мільйон осіб, кожні 5 секунд втрачає зір одна доросла людина, кожну хвилину – одна дитина. Щороку в Україні інвалідами внаслідок вад зору визнають близько 12 тисяч осіб. Щороку лікарі виявляють 150 тисяч дітей, що мають проблеми із зором. Найбільша проблема – несвоєчасне звернення до лікарів.

Для України проблема дитячої сліпоти та слабкозорості дуже актуальна, оскільки вона посідає четверте місце серед основних причин інвалідизації дітей в нашій країні.

Серед дитячого населення поширеність короткозорості складає – 30 % усіх захворювань очей. Користування електронними пристроями, не дотримання зорової гігієни, не достатній рівень обізнаності населення щодо профілактики розвитку короткозорості – основні причини такої ситуації.

Оскільки, в період пандемії, ми всі перейшли на дистанційний формат роботи та навчання, стикнулися з необхідністю працювати та виконувати свої обов'язки на відстані, користуючись цифровими технологіями та гаджетами і помітили не втішну статистику. Було проведено власне дослідження стану зору у дітей шкільного віку, як негативно вплинула дистанційна форма навчання на зір здобувачів освіти та можливі наслідки.

Дослідження проводилось двічі з інтервалом в 1 рік. Перше обстеження проходило до початку пандемії, де зафіксовано початкові результати фізичного стану дітей. Контрольна група здобувачів освіти складалася з 19 осіб, віком 9-10 років. Перше (діагностичне) дослідження показало такі результати : у 15 % дітей виявлено порушення постави (сутулість), проблеми із зором мали 5 % досліджених.

За результатами другого (заключного) обстеження, було помічено, що у 35 % дітей виявлено порушення постави (сутулість), порушення зору – 15 % досліджених (за період пандемії). В цих дітей також було виявлено зменшення рівня працездатності і продуктивності праці, млявість, в деяких випадках апатичність до занять, спостерігалась швидка втомлюваність, їм складніше засвоїти вивчений матеріал, більше зусилля прикладають для засвоєння того ж

самого матеріалу, порівнюючи з однолітками, які не мають таких порушень. В здобувачів освіти, які мають проблеми з порушенням зору, спостерігається порушення постави. Всі опитані говорили, що вони не мають проблем із зором. В такому віці діти не можуть визначити погіршення свого зору. Тому велику роль відіграє вчасна діагностика порушення зору. Більшу частину свого часу дитина проводить в школі і найчастіше проблеми помічають педагоги (початкової школи).

Для молодших школярів з порушеннями зору у початковій школі повинні бути організовані спеціальні корекційні заняття: ритміка, лікувальна фізкультура, корекція вад мови, заняття з соціально-побутового і просторового орієнтування, розвитку зорового сприймання. Таким чином, учителям необхідний тісний контакт і зі шкільним психологом, і з тифлопедагогом, і з батьками, для того, щоб допомогти сліпій і слабозорій дитині адаптуватися у шкільному соціумі.

Вчитель інклюзивного класу повинен:

- знати ступінь порушення зору дитини, уявляти його індивідуальні можливості і потреби;
- підтримувати тісний контакт з дефектологом, психологом, логопедом, батьками дитини; використовувати всі збережені та порушені аналізатори;
- проводити на всіх заняттях роботу по навчанню орієнтування у просторі;
- продумати, де посадити такого учня (слабозору дитину – на першу парту у середньому ряді) [2, с. 14].

Отже, в результаті проведеного дослідження виявлено зниження гостроти зору у здобувачів освіти на 10%. Тому основним завданням педагога, особливо в початкових класах, має полягати навчання дітей правильного і раціонального використання цифрових електронних пристроїв, особливо в період дистанційного та змішаного навчання. Під час уроків систематично проводити розвантаження на зорову систему: фізкультхвилинки, гімнастику для зору, пальчикову гімнастику і невеличкі руханки для дітей.

Адже, здорові діти – здорова нація!

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Колупаєва А. А., Таранченко О. М. Путівник для вчителів: Навчально-методичний посібник. Київ. 2010.
2. Седнева В. О. Основи корекційної роботи з учнями, які мають особливості психофізичного розвитку : методичні рекомендації. Миколаїв : ОШПО, 2011. 36 с.

*Рябошанка Марина Юріївна,
студентка 1 курсу магістратури, педагогічного факультету,
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янука»*